

دوره یازدهم قانون گذاری

جلسه - ۷۶

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

بانضمام متن قوانین .

یکشنبه ۲۳ بهمن ماه ۱۳۱۷

شماره مسلسل - ۸۶۵

چاپخانه مجلس

ماده دوم - ترتیب تنظیم وصیت نامه رسمی و اعتبار آن بطوری است که برای اسناد تنظیم شده در دفاتر اسناد رسمی مقرر است .

ماده سوم - وصیت نامه خود نوشت در صورتی معتبر است که تمام آن بخط موصی نوشته شده و دارای تاریخ روز و ماه و سال بخط موصی بوده و بامضاء او رسیده باشد .

چهارم - وصیت نامه سری ممکن است بخط موصی یا بخط دیگری باشد ولی در هر صورت باید بامضاء موصی برسد و بترتیبی که برای امانت اسناد در قانون ثبت اسناد مقرر گردیده در اداره ثبت اقامتگاه موصی یا عملی این نامه وزارت دادگستری معین میگردد امانت گذارده میشود .

ماده پنجم - کسیکه سواد ندارد نمیتواند بترتیب سری وصیت نماید .

ماده ششم - کسیکه نمیتواند حرف بزند هر گاه بخواهد وصیت نامه سری تنظیم کند باید تمام وصیت نامه را بخط خود نوشته و امضاء نماید و نیز در حضور مسئول دفتر رسمی در وصیت نامه بنویسد که این ورقه وصیت نامه اوست و در اینصورت مسئول دفتر باید روی پاکت یا لفافی که وصیت نامه در اوست بنویسد که عبارت مزبور را موصی در حضور او نوشته است .

ماده هفتم - وصیت نامه سری را موصی همه وقت میتواند بترتیبی که برای استرداد اسناد امانتی مقرر است استرداد نماید .

ماده هشتم - در موارد فوق العاده از قبیل جنگ و امراض ساریه و مسافرت در دریا که مرادده نوعاً مقطوع و باینجهت موصی نمیتواند یکی از طرق مذکور وصیت کند ممکن است وصیت بطریقی که در مواد بعد ذکر میشود واقع شود .
ماده نهم - افراد و افسران نظامی و کسانی که در ارتش اشتغال بکاری دارند میتوانند نزد يك نفر افسر یا همردیف او با حضور دو شاهد وصیت خود را شفاهاً اظهار نمایند .

ماده دهم - در صورتیکه نظامی یا کسیکه در ارتش اشتغال بکاری دارد مریض یا مجروح باشد ممکن است وصیت خود را در حضور رئیس بهداری ارتش و مدیر بیمارستان که موصی آنجا است اظهار نماید .

ماده یازدهم - اشخاصی میتوانند بترتیب مذکور در ماده قبل وصیت نمایند که در جنگ یا مأمور عملیات جنگی باشند و یا در محلی زندانی یا محصور باشند که مراددهای باخارج نباشد .

ماده دوازدهم - در سایر موارد مذکور در ماده ۸ موصی میتواند در حضور دو نفر شاهد وصیت خود را اظهار نماید و یکی از آن دو شاهد اظهارات او را با تعیین تاریخ روز و ماه و سال و محل وقوع وصیت نوشته و موصی و شهود آنرا امضاء مینمایند و اگر موصی نتواند امضاء کند شهود این نکته را در وصیت نامه قید می کنند .

ماده سیزدهم - اشخاصی که مطابق ماده ۹ و ۱۰ وصیت نزد آنها شده و همچنین شهود مذکور در ماده قبل در اول زمان امکان باید در اداره ثبت اسناد یا محلی که در آئین نامه وزارت دادگستری تعیین میشود حاضر شده و وصیت نامه را مطابق مقررات راجع بامانت گذاردن اسناد امانت بگذارند و ضمناً اعلام کنند که این آخرین وصیت موصی است که با داشتن اهلیت اظهار داشته

ماده چهاردهم - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده ۹ و ۱۰ اظهارات موصی را نوشته باشند در اول زمان امکان نزد حاکم صلحی که باو دسترس دارند حاضر شده و اظهارات موصی را با تاریخ و محل وقوع وصیت و اهلیت موصی شفاهاً اظهار نمایند اظهارات مزبور در صورت مجلس نوشته شده و بامضاء حاکم صلح و شهود میرسد .

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۳ بهمن ماه ۱۳۱۷

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- تصویب لایحه تجدید استخدام هلموت روش تبعه آلمان
- ۳- تصویب لایحه کارشناسان
- ۴- معرفی معاون وزارت دادگستری
- ۵- شور و تصویب لایحه ضرر تنظیم وصیت نامه
- ۶- موافق دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس یک ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۱۶ بهمن ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

[۱- تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - نظر اینکه کمیسیون عراض و مرخصی تشکیل نشده است در این هفته بنابرین صورت حاضر و غائب موجود نیست

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

[۲- تصویب لایحه تجدید استخدام هلموت روش مهندس تبعه آلمان]

رئیس - گزارش کمیسیون امور خزانچه و بودجه راجع به تجدید استخدام آقای هلموت روش مهندس دانشکده صنعتی مطرح است گزارش کمیسیون بودجه خوانده میشود:

کمیسیون بودجه با حضور آقای منصور وزیر پسته و هنر لایحه شماره ۵۱۸۲۰ دولت راجع به تجدید استخدام آقای هلموت روش تابع دولت آلمان را برای

ماده یازدهم - وصیتی که مطابق مواد قبل (در موارد غیر عادی) واقع میشود بعد از گذشتن یکماه از تاریخ مراجعت و رسیدن موصی به عملی که بتواند یکی از طریق مذکور در ماده اول وصیت کند یا گذشتن یکماه از تاریخ باز شدن راه و مرتفع شدن مانعی که بواسطه آن موصی نتوانسته است یکی از طرق مذکور وصیت نماید بی اعتبار میشود مشروط باینکه موصی در مدت مزبور متمکن از وصیت باشد.

ماده شانزدهم - هر وصیتی که بترتیب مذکور در این قانون واقع نشده باشد در مراجع رسمی پذیرفته نمیشود مگر اینکه اشخاص ذینفع در آن که بصحت وصیت اقرار نمایند.

ماده هفدهم - هر دادگاه یا اداره یا بنگاه یا شخصی که وصیت نامه باو سپرده شده و نیز دادگاهی که در موارد فوق العاده وصیت در آنجا اظهار گردیده مکلف است بعد از اطلاع بقوت موصی وصیت نامه یا صورت مجلس راجع بوصیت را بدادگاه اقامتگاه موصی و اگر در این اقامتگاه ندارد بدادگاه صلح طهران بفرستد اعم از اینکه وصیت نامه مزبور بحسب قانون قابل ترتیب اثر باشد یا نباشد و هرگاه وصیت نامه متعدد باشد باید تمام آنها فرستاده شود.

ماده هیجدهم - کسیکه وصیت نامه نزد او است اگر خارج از مقر دادگاه صلح مذکور فوق باشد میتواند وصیت نامه را بدادگاه محل خود تسلیم نماید و آن دادگاه مکلف است فوراً وصیت نامه را بدادگاه صلح مزبور بفرستد.

ماده نوزدهم - حاکم صلح در آگهی که راجع بتقاضای تصدیق انحصار وراثت میشود قید میکند که هر کس وصیت نامه ای از متوفی نزد او است و تا آن تاریخ رسماً ابراز و افتتاح نشده در مدت سه ماه بدادگاهی که آگهی نموده بفرستد و پس از گذشتن این مدت در وصیت نامه ای (غیر از وصیت نامه رسمی و سری) ابراز شود از درجه اعتبار ساقط است. ماده بیستم - پس از گذشتن مدت مذکور فوق دادگاه صلح وقتی را برای باز کردن وصیت نامه تعیین و با اشخاصی که وراثت آنها معلوم است اطلاع میدهد که در وقت مزبور حاضر شوند.

ماده بیست و یکم - هنگام ابراز وصیت نامه اعم از خود نوشت یا سری حاکم صلح باید با حضور نماینده مدعی العموم یا مدیر دفتر صورت مجلسی مشتمل بر خلاصه وصیت و اینکه وصیت نامه در حضور او باز شده و خصوصیات وصیت نامه از قبیل مهر و موم و غیره تنظیم و با متاع حاضر برساند.

وصیت نامه سری را حاکم صلح با حضور اشخاصی باز مینماید که لفاف آنرا امضاء یا مهر کرده و در تاریخ باز کردن در مقر دادگاه صلح حاضر هستند.

اصل وصیت نامه که مطابق این ماده نزد حاکم صلح باز میشود بدفتر امانات ثبت فرستاده می شود و رونوشت آن در دفتر دادگاه میماند و اشخاص ذینفع میتوانند از آن رونوشت بگیرند.

ماده بیست و دوم - بعد از باز شدن وصیت نامه حاکم صلح با اشخاصی که وصیت بفتح آنها شده یا کسانی که وصی معین شده اند مراتب را اطلاع میدهد.

ماده بیست و سوم - وصیت نامه وقتی معتبر است که تمام آن موجود باشد و ادعاه فقدان وصیت نامه اعم از اینکه این دعوی نسبت بتمام وصیت نامه یا قسمتی از آن باشد مسموع نیست.

ماده بیست و چهارم - ترتیب صدور سند مالکیت بنام ورثه یا موصی له نسبت با موال غیر مقول که بنام مورث ثبت شده است در آئین نامه وزارت دادگستری معین میشود.

این قانون که مشتمل بر بیست و چهار ماده است در جلسه بیست و سوم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

هنرآموزی دانشکده صنعتی مطرح نموده با توندجاتی که آقای وزیر بیان نمودند ماده واحده پیشنهادی تصویب و اینک گزارش آنرا که عین لایحه دولت است تقدیم میدارد.

رئیس - عین ماده واحده پیشنهادی دولت قرائت میشود:

ماده واحده - وزارت پسته و هنر مجاز است آقای مهندس هلموت روش تابع آلمان را با حقوق ماهیانه ۴۰۰ ریال و ماهی ۴۰۰ ریال گراه خانه از تاریخ ۱۵ مرداد ۱۳۱۷ برای دو سال استخدام نماید و در صورتیکه پس از انقضاء مدت دو سال استخدام او تجدید نکند مخارج معاودت او را آلمان با نرخ درجه دوم تأدیبه کند - سایر شرایط طبق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

رئیس - گزارش کمیسیون امور خارجه قرائت میشود: کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۵۱۸۲۰

پرو عین مذاکرات مشروح هفتاد و ششمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری (مطابق تقویم ۸ آذر ماه ۱۳۰۵) اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

کارشناس ولی باز هم از حیث مشورت تابع همین مقررات است اگر ذکر تمام واقع نگردد اگر برخلاف حقیقت اظهاری کرد اگر در آن اسباب و موادی که برای کشف موضوع بار داده شده است تغییری داد همان مسئولیت ها و همان مجازاتهایی که در این ماده ۲۸ برای آنهاست درباره او هم اجرا خواهد شد

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۲۸ آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۲۹ :

ماده ۲۹ - هر گاه در فن معینی کارشناس رسمی نباشد دادگاهها و پارکها و مقامات صلاحیت دار می توانند هر موقع که احتیاج بانتخاب کارشناس در آن فن داشته باشند از بین کسانی که شغل و حرفه و معلومات آنها مربوط بآن فن باشد يك یا چند نفر معتقد را بسمت کارشناس انتخاب کنند کارشناسانی که باین ترتیب انتخاب میشوند باید در پیشگاه دادگاه یا پارک انتخاب کننده مطابق ماده ۵ سوگند یاد کنند و از حیث تخلف تابع مقررات انتظامی کارشناسان رسمی هستند و در صورت استکفاف از قبول کارشناسی بدون عذر قانونی مورد تعقیب واقع شده يك الی سه سال محرومیت از اشتغال بشغل یا حرفه مربوطه محکوم خواهد شد

رئیس - آقای اوحلی

اوحلی - وجود دو قید در ماده ۲۹ بنده را وادار کرد که باز از آقای مخبر توضیح بخواهم در ماده ۲۹ قید شده که این قسم کارشناسانی را که دادگاه ها و پارکها انتخاب میکنند یکی باید سوگند یاد کند و دیگر اینکه اگر استکفاف از قبول کارشناسی بدون عذر قانونی کرد مورد تعقیب واقع شود پس این ماده این قسم کارشناسان را در این دو قید تابع مقررات این قانون قرار داده خواستم ملتفت بشوم آیا این قسم کارشناس حق الزحمه باید بگیرد یا چون پارک او را انتخاب میکند یا دادگاه انتخاب میکند مجازا باید عمل کند ؟ یا دولت میدهد پارک میدهد دادگاه میدهد ؟ یا دادگاه از اصحاب دعوی میگیرد و باو میدهد ؟ این ماده مجلی است در

است و آن موضوع عذر قانونی است که تقاضا داشتیم مخصوصاً آقای مخبر يك قدری تشریح کنند که عذر قانونی یعنی چه ؟ چون ممکن است بعد اسباب زحمت شود و البته يك شخصی يك نفری در منزل خودش نشسته یا در سر کار خودش نشسته است و از يك مقامی بدون اینکه قبلاً اطلاع داشته باشد او را بتوان کردار شناسی انتحاب میکنند و او هم مجبور است که بیاید و اگر هم نیاید يك مجازات غلاظ و شدادی هم برایش معین میشود و اگر عذر قانونی داشته باشد معاف است . مسئله عذر موجه و عذر قانونی در این قانون کاملاً معلوم نشده است که تا چه حد این عذر قانونی موجه است و قابل قبول است و ثبوت آن بچه رسیده است چون تشخیص این يك قدری مشکل است و چون این تماس دارد با حیثیات اشخاص و حالا که مجبور است کار شناسی با این ترتیبی که ماده معین کرده است باید وارد کار شود و رأی خودش را بدهد بنده لازم دانستم چون شور دوم است آقای مخبر توضیح بدهند که عذر موجه چیست و از چه قبیل امور است که مطلب روشن بشود

مخبر - عرض کنم اگر این خبر شور اول و متن لایحه دولت خدمت آقایان باشد در این قسمت بخصوص در موضوع عذرها خیلی سخت معین شده بود و تشریح شده بود که عذرهایی که رفع آن و رد آن از حیثه اقتدار کارشناس خارج باشد مثل هم زده بردن از قبیل سیل بازراره یا قطع روابط یا حریق یا قوت یکی از اقربای نسبی یا سببی نادرجه سوم یا مرضی که مانع از حرکت باشد این قبیل عذرها در متن لایحه مثال زده شده بود در کمیسیون مذاکره شده که اینها يك اشخاص آزادی هستند و گاهی هست چون کسی نیست و من الکفایه هم پیدا نمیشود این شخص را دعوت کردیم الزام کردن این اشخاص و ذکر این عذرهای باین شدت آنها را بزرحت میاندازد همین است که کسی رئیس اداره ای باشد مأموریت دولتی فوری و فوری باو داده شده باشد و اینها را در متن این عذرها ذکر نکردیم بعلاوه نمیشود آن عذرها را هم در متن عذر های

و با و طاعون گرفت و يك عذرهای است که پیدا میشود در کمیسیون قابل شدند که بدون عذر قانونی البته عذر قانونی تابع عرف است و تشخیص آنها با دادگاه یا مقامی است که تعیین میکند زیرا که آنها در امور عرفی قضاوت میکنند لهذا عذری که عرفاً موجه باشد و دادگاه پذیرد عذر قانونی است

رئیس - موافقین با ماده بیست و نهم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده سی ام :

ماده ۳۰ - این قانون تا اندازه ای که راجع به ترجمین رسمی قابل اعمال است در مورد آنها لازم الرعایه خواهد بود

رئیس - موافقین با ماده سی ام قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . مذاکره در کلیات آخراست (گفته شد - مخالفی نیست)

رئیس - رأی گرفته میشود به مجموع مواد این لایحه آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . آقای وزیر دادگستری فرمایشی دارند ؟

[۴ - معرفی معاون وزارت دادگستری]

وزیر دادگستری - آقای محمد سروری را بسمت معاونت وزارت دادگستری به مجلس شورای ملی معرفی می کنم

(بعضی از نمایندگان - مبارک است)

[۵ - تصویب لایحه طرز تنظیم وصیت نامه]

رئیس - شور دوم لایحه وصیت مطرح است تا ماده شانزدهم تصویب شده از ماده هفدهم قرائت میشود

مخبر کمیسیون - در ماده هشت يك لغت اقتضای است گویا « امراض مسری » که اینجانب نوشته شده « امراض ساریه » بوده و در متن هم همینطور بود درخواست میکنم اصلاح شود

مؤید احمدی (منشی) - اصلاح شده بود

رئیس - ماده هفدهم :

ماده ۱۷ - هر دادگاه یا اداره یا نگاه یا شخصی که وصیت نامه باو سپرده شده و نیز دادگاهی که در موارد فوق العاده وصیت در آنجا اظهار گردیده مکلف است

بعد از اطلاع نفوت موصی وصیت نامه یا صورت مجلس راجع بوصیت را بدادگاه صلاحی که صالح برای رسیدگی بامور راجع بترکه متوفی است بفرستد اعم از اینکه وصیت نامه مزبور بحسب قانون قانون تریب اثر باشد یا نباشد و هرگاه وصیت نامه متعدد باشد باید تمام آنها فرستاده شود

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - از نقطه نظر تشابه قوانین بیکیک دیگر لازم شد بنده نكده ای را به آقای وزیر دادگستری تذکر داده و توجه ایشان را بآن جلب نمایم . در قضایای راجعه به متوفی در قوانین مدنی و انحصار وراثت همجا صلاحیت را بدادگاه اقامتگاه متوفی شناخته اند بنا بر این در اینجا که مقام صلاحیت دار دادگاهی است که تکلیف ترکه در حوزه آن معین میشود بترکه بنده این مخالف با تشابه قوانین است اگر موافقت میفرمائید يك جمله از این ماده حذف بشود و بجای آن جمله دیگری نوشته شود . آن قسمتی که بظن بنده باید حذف شود از جملاتی است که بعد از کلمه « دادگاه » نوشته شد : « بدادگاه صلاحی که صالح برای رسیدگی بامور راجع بترکه متوفی است » این جمله حذف شود و بجای آن نوشته شود : « بدادگاه اقامتگاه موصی و اگر در ایران اقامت نداشته باشد بدادگاه صالح طهران » دیگر بنده بنظر آقای وزیر دادگستری است

وزیر دادگستری - با این اصلاح موافق هستم بنابر تریب که در این ورتنه چاپ شده اینطور نوشته شود : « بدادگاه اقامتگاه موصی و اگر در ایران اقامتگاه نداشته بدادگاه صالح طهران بفرستد » باین شکل مراقفم

مخبر - بنده هم از طرف کمیسیون تیرول بیگم رئیس - موافقین با ماده هفده با این اصلاحی که شد قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده هیجدهم قرائت میشود :

ماده ۱۸ - کسی که وصیت نامه نزد اوست اگر خارج از مقر دادگاه صالح مذکور فوق باشد میتواند وصیت نامه را بدادگاه محل خود تسلیم نماید و آن

دادگاه مکلف است فوراً وصیت نامه را بدادگاه صالح مزبور بفرستد

رئیس - موافقین با ماده هیجده قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده نوزدهم :

ماده ۱۹ - حاکم صالح در آگاهی که راجع بتقاضی انحصار وراثت میشود قید میکند که هر کس وصیت نامه ای از متوفی نزد اوست در مدت سه ماه بدادگاهی که آگاهی نموده بفرستد وین از گذشتن این مدت هر وصیت نامه ای (غیر از وصیت نامه رسمی و سری) ابراز شود از درجه اعتبار ساقط است

مخبر - در ماده ۱۹ بعد از کلمه « نزد او است » يك جمله کوچک اضافه میشود : « و تا آن تاریخ رسماً ابراز و افتتاح نشده » این در کمیسیون مذاکره شده و چون ساقط شده بود افزوده میشود و بنده هم از طرف کمیسیون موافقت میکنم

وزیر دادگستری - با این ماده موافق هستم

(ماده ۱۹ با اصلاح باین شکل قرائت شد)

ماده ۱۹ - حاکم صالح در آگاهی که راجع بتقاضی تصدیق انحصار وراثت می شود قید میکند که هر کس وصیت نامه ای از متوفی نزد اوست و تا آن تاریخ رسماً ابراز و افتتاح نشده در مدت سه ماه بدادگاهی که آگاهی نموده بفرستد وین از گذشتن این مدت هر وصیت نامه ای (غیر از وصیت نامه رسمی و سری) ابراز شود از درجه اعتبار ساقط است

رئیس - موافقین ماده نوزده با اصلاحی که شده است قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده بیستم :

ماده ۲۰ - پس از گذشتن مدت مذکور فوق دادگاه صالح وقتی را برای باز کردن وصیت نامه تعیین و باشخاصی که وراثت آنها معلوم است اطلاع میدهد که در وقت مزبور حاضر شوند

رئیس - موافقین ماده بیستم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده بیست و یکم :

ماده ۲۱ - هنگام ابراز وصیت نامه اعم از خود نوشت

یا سری حاکم صالح باید با حضور نماینده مدعی العموم یا مدیر دفتر صورت مجلسی منتهی بر خلاصه وصیت و اینکه وصیت نامه در حضور او باز شده و خصوصیات وصیت نامه از قبیل مهر و موم و غیره تأیید و باضام حضار برساند

وصیت نامه سری را حاکم صالح با حضور اشخاص باز مینماید که لناف آنرا امضاء بامهر کرده و در تاریخ باز کردن در مقر دادگاه صالح حاضر باشند

اصل وصیت نامه که مطابق این ماده نزد حاکم صالح باز میشود بدفتر اموات ثبت فرستاده میشود و روز نوشت آن در دفتر دادگاه میده در و اشخاص ذیراجع می توانند از آن رونوشت بگیرند

رئیس - موافقین ماده بیست و یک قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده بیست و دوم :

ماده ۲۲ - بعد از باز شدن وصیت نامه حاکم صالح باشخاصی که وصیت بنام آنها شده یا کرائی که وصی معین شده اند مراتب را اطلاع میدهد

رئیس - موافقین با ماده بیست و دو قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد . ماده بیست و سوم :

ماده ۲۳ - وصیت نامه وقتی معتبر است که تمام آن موجود باشد و ادعای فقدان وصیت نامه اعم از اینکه دعوی نسبت بتمام وصیت نامه یا قسمتی از آن باشد مسموع نیست

رئیس - موافقین با ماده بیست و سوم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده بیست و چهارم :

ماده ۲۴ - ترتیب جدول سند مالکیت بنام ورثه یا موصی که نسبت به وراثت غیر مشقول که بنام مورث ثبت شده است در آیین نامه وزارت دادگستری معین میشود

رئیس - موافقین با ماده بیست و چهارم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده بیست و پنجم :

ماده ۲۵ - موافقین با ماده بیست و ششم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

[۶ - موقع ودستور جلسه بند - ختم جلسه]

رئیس - تصویب می فرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده یکشنبه سی ام بهمن ماه سه ساعت بظهر دستور لوایح موجوده

(مجلس بمقارن ظهیر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه تجدید استخدام آقای مهندس هموت روش تابع آلمان هنر آموز دانشکده صنعتی
 ماده واحده - وزارت پیشه و هنر مجاز است آقای مهندس هموت روش تابع آلمان را بسمت هنر آموز الکترونیک
 دانشکده صنعتی با حقوق ماهیانه چهار هزار و سیصد و بیست و نه ریال و ماهیانه پانزده هزار و سیصد و بیست و نه ریال
 در سال تجدید استخدام نماید و در صورتیکه پس از اتمام مدت دو سال استخدام او تجدید نکند باید تخارج معاودت و سایر
 درجه دوم تأدیبه کند

سایر شرایط طبق قانون ۳۳ عقرب (۱۳۰۱) خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و سوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشتاد و پنج
 شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی - حسن المذنب پاریسی

قانون

راجع به کارشناسان رسمی

ماده ۱ - در حوزه هایی که وزارت دادگستری اعلام میکند هر وقت رجوع بکارشناسی ویژه باشد دادگاهها و
 پارکها و هر مقام رسمی دیگر باید محضراً از این کارشناسان رسمی انتخاب کنند.
 تبصره - در هر مورد که تعیین کارشناس مطابق قانون اصحاب دعوی است طرفین در صورت تراخی میتوانند
 از غیر کارشناسان رسمی انتخاب نمایند.

ماده ۲ - شرایط کارشناس رسمی از قرار زیر است:

- ۱ - داشتن تخصص کامل در علم یا فن که در طلب کارشناسی در آن هستند.
- ۲ - داشتن بیش از ۲۵ سال.
- ۳ - عدم شهرت بفساد اخلاق و تجاهر باستعمال مسکر و اقیوت.
- ۴ - نبودن تحت ولایت و قیمومت.
- ۵ - عدم عضویت بجنایت و عضویت بجنحه که مستند بخرمیت از حقوق اجتماعی بوده یا مبتلای بمرض و عیب
 از عقلی است که تخصص در آن دارند و همچنین عدم عضویت بکلاه برداری و خیانت در امانت و سرقت و سرقت
 بقلب و جنحه های مذکور در این قانون.
- ۶ - عدم عضویت بانفصال ابد از خدمات دولتی.

ماده ۳ - ترتیب دعوت و انتخاب کارشناس رسمی در آیین نامه وزارت دادگستری معین میشود.

ماده ۴ - کارشناسانی که تحت تعقیب جزائی برای جرائم مذکور درفق ۵ از ماده ۳ قرار بگیرند از شغل کار
 شناسی رسمی معلق میشوند مفسود از تعقیب جزائی حدوداً ادعا نامه است.

ماده ۵ - کارشناسان رسمی باید در مرکز در حضور کمیسیون مرکب از رئیس و مدعی العموم استیفاء و
 رئیس اداره قضا و در خارج از مرکز در حضور کمیسیون مرکب از رئیس و مدعی العموم عالی ترین دادگاه محل
 سوگند یاد نمایند که در کلیه اموری که برای کارشناسی بانان رجوع میشود خدرا حاضر و ناظر دانسته برآستی و درستی

عقیده خود را اظهار نماید و نظریات خصوصی را در آن دخالت نداده تمام نظر خود را نسبت باموریکه با ایشان مراجعه شده اظهار کرده و هیچ چیز را مکتوم ننموده و برخلاف واقع چیزی نگوید .

ماده ۶- پس از اجرای مراسم سوگند از طرف ادارة فنی وزارت دادگستری بکارشناس پروانه داده خواهد شد این پروانه در اول هر سال تجدید میشود .

ماده ۷- کارشناسانی که سوگند یاد کرده اند برای تجدید پروانه در سنوات بعد از یاد کردن سوگند معاف خواهند بود .

ماده ۸- کارشناس رسمی باید وظایف مرجوعه را در اسرع اوقات انجام داده و بهیچ وسیله وعنوان اظهار عقیده خود را بتأخیر نیاندازد .

ماده ۹- در صورتیکه کارشناس در عقیده خود اشتباه نموده و این اشتباه در اثر مسامحه بعمل آمده باشد متخلف پس سه ماه تا دو سال محرومیت از کار شناسی رسمی محکوم خواهد شد این محکومیت انتظامی مانع از تعقیب حقوقی نخواهد بود .

ماده ۱۰- کارشناس رسمی مکلف است در موفقی که مقام صلاحیت دار معین میکند در جلسه دادرسی یا محلی که مقرر شده حاضر شود مگر اینکه عذر موجهی داشته باشد از قبیل فوت یکی از اقربای نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم و همچنین در موقعیکه موانع خارجی غیر قابل رفع که از اراکه او در آنها مداخلت نداشته مانع از حرکت او باشد و در صورت امکان باید عذر خود را قبلاً با اطلاع دادگاه یا مقام صلاحیت دار دیگر برساند .

ماده ۱۱- در صورتی که کارشناس در دو یا چند مقام صلاحیت دار احضار شده و جمع بین اوقات ممکن نباشد باید حضور در دیوان جزاء و دیوان جنائی را مقدم بنماید و در مورد سایر مقامات نزد مقامی که وقت آن زودتر ابلاغ شده حاضر شود در اینصورت کارشناس مکلف است نسخه تسانی اخطار یا گواهی دفتر را بلاجهت که برای اعتماد بقام بعدی میفرستد ضمیمه نماید و الا غائب متخلف محسوب خواهد شد .

ماده ۱۲- کارشناس مکلف است اسراری را که در اثر انجام شغل خود مطلع شده است حفظ نماید در صورت تخلف علاوه بر مجازات انتظامی به ششماه تا دو سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

ماده ۱۳- کارشناس هنگام مراجعه مقام صلاحیت دار اگر جهت ردی موجود باشد مکلف است آرا یا آن مقام اظهار دارد تشخیص کفایت یا عدم کفایت جهت رد یا مقام ارجاع کننده است جهات رد کارشناس همان جهات رد حاکم است .

ماده ۱۴- دریافت هر وجه یا مالی از اشخاص ذینفع غیر از آنچه که دادگاه معین میکند و یا آئین نامه وزارت دادگستری مقرر مینماید ممنوع است و متخلف بمجازات مرتشی محکوم خواهد شد .

ماده ۱۵- کارشناس نمیتواند از قبول کاری که باو رجوع شده خودداری نماید .

ماده ۱۶- کارشناس باید در گزارشهایی که میدهد نزاکت را مراعات نماید .

ماده ۱۷- کارشناس رسمی باید دارای دفتر منظمی بوده و نامه هائی را که راجع بکارشناسی است در آنجا بایگانی نماید .

ماده ۱۸- در کلیه مواردیکه تأدیبه دستمزد کارشناس کار یا بعضاً بعهده معسر است کارشناس رسمی باید نسبت به معسر موقفاً بطور محالی رسیدگی و اظهار عقیده نماید و نیز نسبت بدعاری که مدعی به آن کمتر از یکهزار ریال است در صورتیکه دادگاه یا مقامی که تعیین کارشناس نموده نظر بعدم اهمیت موضوع رسیدگی محالی را مقتضی بداند هر يك از

کارشناسان رسمی مکلفند این گونه ارجاعات دادگاه یا مقام صلاحیت دار دیگر را که تعداد آن نسبت بهر يك نباید در سال از سه تجاوز نماید بدون مطالبه حق الزحمه رسیدگی کرده اظهار عقیده نمایند .

ماده ۱۹- مرجع تعقیب کارشناس ادارة فنی وزارت دادگستری است و مطابق آئین نامه وزارت دادگستری دادرسی خواهد شد .

ماده ۲۰- وزیر دادگستری میتواند همیقدر که از سوء رفتار و اخلاق کارشناس رسمی مطلع شد امر به تعقیب انتظامی او داده و در موردی که اشتغال بکارشناسی او منافق با حیثیت کارشناسان رسمی باشد او را از شغل کارشناس رسمی معاق نماید .

ماده ۲۱- مجازاتهای انتظامی کارشناسان رسمی بقرار زیر است .

- ۱ - توبیخ شفاهی .
- ۲ - توبیخ کتبی با درج در پرونده .
- ۳ - جریمه نقدی از ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ ریال .
- ۴ - توبیخ با درج در عجله رسمی .
- ۵ - ممنوعیت موقت از سه ماه تا دو سال .
- ۶ - محرومیت دائم از شغل کارشناسی .

ماده ۲۲- مرور زمان نسبت به تعقیب انتظامی کارشناسان دو سال از تاریخ وقوع تخلف و یا آخرین تعقیب انتظامی است .

ماده ۲۳- کارشناسی که بعد از قبول کارشناسی در انجام کارشناسی مسامحه کرده و دستور مقامی که کارشناسی را باو رجوع نموده رعایت نکرده یا دعوی آن مقام را برای اداء توضیحات اجابت ننموده یا توضیحاتی را که خواسته شده نداده یا نقص کارشناسی را رفع ننموده یا از اظهار عقیده یا از امضاء نظری که اظهار کرده امتناع نموده یا در مهلت بدوی یا تمدیدی عقیده خود را ترسانند یا بدون عذر موجه استعفاء نموده یا در مجلس کارشناسان برای رسیدگی و اظهار عقیده حاضر نشده است مستحق حق الزحمه نیست و دادگاه پس از اخطار باو که اگر بخواند در مقام مدافعه برآید نظر با هیئت تخلف او را بتأدیبه جریمه نقدی از یکصد الی پانصد ریال محکوم مینماید و اینگونه جرائم در صندوق دادگستری که در این مورد عنوان صندوق جرائم را خواهد داشت جمع آوری شده و بتصویب وزارت دادگستری بمصرفی که معین میشود میرسد .

مفاد این ماده نسبت بکارشناسهای غیررسمی نیز اجرا میشود .

ماده ۲۴- هر گاه کارشناسی در وقت مقرر حاضر نشود و بواسطه تخلف یکی از صاحبان کار از حضور در وقت مقرر یا عدم تهیه وسائل کار اجراء کارشناسی به تعویق افتد جبران تضییع وقت کارشناس و هزینه که کرده باشد بعهدۀ طرف متخلف است و دادگاه حقی را که در مقابل تضییع وقت کارشناس باید داده شود بدرخواست او معین و وصول و ایصال مینماید و نیز در مواردیکه بواسطه صلح و غیره اجراء کارشناسی مقتضی نباشد حق مزبور رعایت میشود .

ماده ۲۵- دادگاه و پارکه و هر مقام رسمی دیگری که کارشناس معین میکند باید حرز رفتار و اخلاق آنها را مراقبت نموده و هر گونه تخلف که مشاهده نمودند با اداره فنی گزارش دهند - عدم رعایت مقررات این ماده برای مأمورین دولت مستلزم تعقیب انتظامی است .

ماده ۳۶ - طرز رفتار و اعمال یکساله کارشناسان رسمی در تجدید انتخاب آنان برای سال بعد مؤثر خواهد بود.

ماده ۳۷ - در صورت فوت و حجر کار شناس رئیس اداره قلم و وزارت دادگستری در مرکز و در سایر ادارات و در سایر حوزة داراییها و اسناد راجع نامور کارشناس را جمع کرده و با یکدیگر می نمایند. در صورتیکه بین آن اشخاص بالاسنادی منطبق بر مردم باشد صاحبان آن را می کنند.

ماده ۳۸ - هرگاه کار شناس ضمن اظهار عقیده و خلاف مشهودت خود چیزی بنویسد چنانچه در اسناد رسمی تصویب میشود.

هرگاه کارشناس در اظهار عقیده کتبی یا زبانی خود راجع بامر جنحه و یا حقوقی تمام واقع را ذکر نکند بحسب تادیبی از سه ماه تا یکسال و اگر برخلاف واقع چیزی ذکر کرده باشد بحسب تادیبی از ششماه تا دو سال محکوم میشود.

هرگاه کارشناس در اظهار عقیده کتبی یا زبانی راجع بامر جنائی تمام واقع را ذکر نکند بحسب تادیبی از یکسال تا سه سال و اگر برخلاف واقع چیزی ذکر کرده باشد بحسب با کار از سه سال تا پنجسال محکوم خواهد شد.

هرگاه کارشناس در چیزی که برای آزمایش در دسترس او گذاشته شده با سوء نیت تغییر بدهد اگر کار شناسی برای امر جنحه یا حقوقی باشد بحسب تادیبی از یکسال تا سه سال و اگر برای امر جنائی باشد بحسب مجرم از سه سال تا پنج سال محکوم خواهد شد.

بخازاتی مذکور در این قانون در صورتی اعمال میشود که عمل مشمول مقررات شدیدتری نباشد و اگر نه بخازات اخیر اعمال خواهد شد.

اگر گزارش خلاف واقع در حکم دادگاه مؤثر شده باشد کار شناس بیک درجه بخازات بالاتر از بخازات مذکور در فوق محکوم خواهد شد.

مغایب این ماده نسبت بکارشناسان غیر رسمی نیز رعایت خواهد شد.

ماده ۳۹ - هرگاه در فن معینی کار شناس رسمی نباشد دادگاهها و پارکها و مقامات صلاحیت دار میتوانند در موقع که احتیاج بانخاب کار شناس در آن فن داشته باشند از بین کسانی که شغل و حرفه و معلومات آنها مربوط بان فن باشد يك یا چند نفر معتمد را بسمت کار شناس انتخاب کنند کارشناسانی که باین ترتیب انتخاب میشوند باید در پیشگاه دادگاه یا پارک انتخاب کننده یا مقامات صلاحیت دار مطابق ماده ۵ سوگند یاد کنند و از حیث تخلف تابع مقررات انتظامی کارشناسان رسمی هستند و در صورت استتکاف از قبول کار شناسی بدون عذر قانونی مورد تعقیب واقع شده بیک الی سه سال محرومیت از اشتغال بشغل یا حرفه مربوطه محکوم خواهد شد.

ماده ۴۰ - این قانون تا اندازه که راجع ب مترجمین رسمی قابل اعمال است در مورد آنها لازم الی عاید خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر سی ماده است در جلسه بیست و سوم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

راجع بطرز تنظیم وصیت نامه

ماده اول - وصیت نامه اعم از اینکه راجع باشد بوصیت عهدی یا تملیکی - منقول یا غیر منقول ممکن است بطور رسمی یا خود نوشت یا سری تنظیم شود.

دوره یازدهم قانون گذاری

ماده دوم - ترتیب تنظیم وصیت نامه رسمی و اعتبار آن بطوری است که برای اسناد تنظیم شده در دفاتر اسناد رسمی مقرر است.

ماده سوم - وصیت نامه خود نوشت در صورتی معتبر است که تمام آن بخط موصی نوشته شده و دارای تاریخ روز و ماه و سال بخط موصی بوده و بامضاء او رسیده باشد.

ماده چهارم - وصیت نامه سری ممکن است بخط موصی یا بخط دیگری باشد ولی در هر صورت باید بامضاء موصی برسد و بترتیبی که برای امانت اسناد در قانون ثبت اسناد مقرر گردیده در اداره ثبت اقامتگاه موصی یا محل دیگری که در آئین نامه وزارت دادگستری معین میگردد امانت گذارده میشود.

ماده پنجم - کسیکه سواد ندارد نمیتواند بترتیب سری وصیت نماید.

ماده ششم - کسیکه نمیتواند حرف بزند هرگاه بخواهد وصیت نامه سری تنظیم کند باید تمام وصیت نامه را بخط خود نوشته و امضاء نماید و نیز در حضور مسئول دفتر رسمی در وصیت نامه بنویسد که این ورقه وصیت نامه اوست و در اینصورت مسئول دفتر باید روی پاکت یا لفافی که وصیت نامه در اوست بنویسد که عبارت مزبور را موصی در حضور او نوشته است.

ماده هفتم - وصیت نامه سری را موصی همه وقت میتواند بترتیبی که برای استرداد اسناد امانتی مقرر است استرداد نماید.

ماده هشتم - در موارد فوق العاده از قبیل جنگ و امراض ساریه و مسافرت در دریا که مرادده نوعا مقطوع و باینجهت موصی نمیتواند یکی از طرق مذکور وصیت کند ممکن است وصیت بطریقی که در مواد بعد ذکر میشود واقع شود.

ماده نهم - افراد و افسران نظامی و کسانی که در ارتش اشتغال بکاری دارند میتوانند نزد يك نفر افسر یا سردیف او یا حضور در شاهد وصیت خود را شفاهاً اظهار نمایند.

ماده دهم - در صورتیکه نظامی یا کسیکه در ارتش اشتغال بکاری دارد مریض یا مجروح باشد ممکن است وصیت خود را در حضور رئیس بهداری ارتش و مدیر بیمارستان که موصی آنجا است اظهار نماید.

ماده یازدهم - اشخاصی میتوانند بترتیب مذکور در دو ماده قبل وصیت نمایند که در جنگ یا مأمور عملیات جنگی باشند و یا در محلی زندانی یا محصور باشند که مراددهای باخارج نباشد.

ماده دوازدهم - در سایر موارد مذکور در ماده ۸ موصی میتواند در حضور دو نفر شاهد وصیت خود را اظهار نماید و یکی از آن دو شاهد اظهارات او را با تعیین تاریخ روز و ماه و سال و محل وقوع وصیت نوشته و موصی و شهود آنرا امضا مینمایند و اگر موصی نتواند امضاء کند شهود این نکته را در وصیت نامه قید می کنند.

ماده سیزدهم - اشخاصی که مطابق ماده ۹ و ۱۰ وصیت نزد آنها شده و همچنین شهود مذکور در ماده قبل در اول زمان امکان باید در اداره ثبت اسناد یا محلی که در آئین نامه وزارت دادگستری تعیین میشود حاضر شده و وصیت نامه را مطابق مقررات راجع بامانت گذاردن اسناد امانت بگذارند و ضمناً اعلام کنند که این آخرین وصیت موصی است که با داشتن اهلیت اظهار داشته

ماده چهاردهم - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده ۹ و ۱۰ اظهارات موصی را نوشته باشند در اول زمان امکان نزد حاکم صلحی که باو دسترس دارند حاضر شده و اظهارات موصی را با تاریخ و محل وقوع وصیت و اهلیت موصی شفاهاً اظهار میدارند اظهارات مزبور در صورت مجلس نوشته شده و بامضاء حاکم صلح و شهود میرسد.

ماده یازدهم - وصیتی که مطابق مواد قبل (در موارد غیر عادی) واقع میشود بعد از گذشتن یکماه از تاریخ مراجعت و رسیدن موصی بمحلی که بتواند بیکی از طرق مذکور در ماده اول وصیت کند یا گذشتن یکماه از تاریخ باز شدن راه و مرتفع شدن مانعی که بواسطه آن موصی نتوانسته است بیکی از طرق مذکور وصیت نماید بی اعتبار میشود مشروط باینکه موصی در مدت مزبور متمکن از وصیت باشد.

ماده شانزدهم - هر وصیتی که بشرتب مذکور در این قانون واقع نشده باشد در مراجع رسمی پذیرفته نمیشود مگر اینکه اشخاص ذیبنفع در آن که بصحت وصیت اقرار نمایند.

ماده هفدهم - هر داد گاه یا اداره یا نگاه یا شخصی که وصیت نامه باو سپرده شده و نیز داد گاهی که در موارد فوق العاده وصیت در آنجا اظهار گردیده مکلف است بعد از اطلاع بقوت موصی وصیت نامه یا صورت مجلس راجع بوصیت را بداد گاه اقامتگاه موصی و اگر در ایران اقامتگاه ندارد بداد گاه صلح طهران بفرستد اعم از اینکه وصیت نامه مزبور بحسب قانون قابل ترتیب اثر باشد یا نباشد و هر گاه وصیت نامه متعدد باشد باید تمام آنها فرستاده شود.

ماده هیجدهم - کسیکه وصیت نامه نزد او است اگر خارج از مقر داد گاه صلح مذکور فوق باشد میتواند وصیت نامه را بداد گاه محل خود تسلیم نماید و آن داد گاه مکلف است فوراً وصیت نامه را بداد گاه صلح مزبور بفرستد.

ماده نوزدهم - حاکم صلح در آگاهی که راجع بتفاتی تصدیق انحصار وراثت میشود قید میکند که هر کس وصیت نامه ای از متوفی نزد او است و تا آن تاریخ رسماً ابراز و افتتاح نشده در مدت سه ماه بداد گاهی که آگاهی نموده بفرستد و پس از گذشتن این مدت هر وصیت نامه ای (غیر از وصیت نامه رسمی و سری) ابراز شود از درجه اعتبار ساقط است.

ماده بیستم - پس از گذشتن مدت مذکور فوق داد گاه صلح وقتی را برای باز کردن وصیت نامه تعیین و باشخاصی که وراثت آنها معلوم است اطلاع میدهد که در وقت مزبور حاضر شوند.

ماده بیست و یکم - هنگام ابراز وصیت نامه اعم از خود نوشت با سری حاکم صلح باید با حضور نماینده مدعی العموم یا مدیر دفتر صورت مجلسی مشتمل بر خلاصه وصیت و اینکه وصیت نامه در حضور او باز شده و خصوصیات وصیت تسامه از قبیل مهر و موم و غیره تنظیم و با امضاء حاضر برساند.

وصیت نامه سری را حاکم صلح با حضور اشخاصی باز مینماید که لفاف آنرا امضاء یا مهر کرده و در تاریخ باز کردن در مقر داد گاه صلح حاضر هستند.

اصل وصیت نامه که مطابق این ماده نزد حاکم صلح باز میشود بدفتر امانات ثبت فرستاده می شود و رونوشت آن در دفتر داد گاه میماند و اشخاص ذیبنفع میتوانند از آن رونوشت بگیرند.

ماده بیست و دوم - بعد از باز شدن وصیت نامه حاکم صلح باشخاصی که وصیت بنفع آنها شده یا کسانیکه وصی معین شده اند مراتب را اطلاع میدهد.

ماده بیست و سوم - وصیت نامه وقتی معتبر است که تمام آن موجود باشد و ادعاه فقدان وصیت نامه اعم از اینکه این دعوی نسبت بتمام وصیت نامه یا قسمتی از آن باشد مسموع نیست.

ماده بیست و چهارم - ترتیب صدور سند مالکیت بنیام ورثه یا موصی له نسبت باموال غیر منقول که بنام مورث ثبت شده است در آیین نامه وزارت داد گستری معین میشود.

این قانون که مشتمل بر بیست و چهار ماده است در جلسه بیست و سوم بهمن ۱۳۰۱ یک هزار و سیصد و هفده بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری